

Res, še ne mesec potem je srbski junak Kosta Pečanac zavzel Peč in od Soluna sem je začela prodirati srbska vojska vsak dan hitreje. Avstrooogrskega gospodstva je bilo konec.

Tista dva dečka, o katerih ste pravkar čuli, nista bila izstradana, ko sem ju našel pri mrtvi materi. Prilичno dobro sta bila rejena in zdrave barve, zakaj mati je šla za nju v smrt. Umorila jo je lakota; očividno je pritrgovala sebi, samo da otroka nista bila lačna.

»Tato, zlatna majko, moja mamice!...« Bog zna kolikokrat zdihujeta dečka še danes po njej...

Iskre in kresnice.

1.

Da videz ga sveta ne zmede,
se racijonalist* mu skrije.
Modrost doma kot pajek prede
iz sebe — kar iz domišljije.

A glej tam zunaj empirista,
po vsej prirodi išče, zbira,
drhteč po njeni knjigi lista,
modrosti se pečat odpira.
Tako čebela pridno znaša,
do vsake poleti cvetice,
povsod potrka in povpraša,
kje našla bi sladkost resnice.

2.

Če na nebu mesec vidim sam,
kazati si v vodi ga ne dam.
Izkustvo lastno kaže
resnico vseh stvari,
besed zrcalo laže,
pretvarja in slepi!

3.

Kjer dobra pade kal,
dobrota bujno se razrase,
kjer pljuskne zlobe val,
nesreča sama se razpase.

4.

V protislovja zliva se resnica,
grdo z lepim združeno živi:
bodi krasna še tako cvetica,
smrtna senca sleherni sledi.

5.

Moj sin, se hoče ti modrosti,
poslušaj mnogo, čitaj dosti!
Kresalo je beseda tuja,
duha ti neti in obuja,
kresalo sleherni je knjiga,
duha ti kreše in užiga.

6.

Dobra knjiga se mi zdi
kažipotna luč noči:
poča prava potrjuje,
nepoznana razsvetljuje.

7.

Trpljenje, ti si ogenj tisti,
ki pristno v njem zlato se čisti.
Le muči, žgi, le do kosti,
kar je nevredno, naj zgori!
O hvala, hvala ti, bolest,
ti daješ moč, samozavesi!

Sava Radič-Mirt.

* Najvišja človeška znanost je filozofija, išče resnico, ki naj vodi človeka v misli in dejanju. Dve glavni stranki tekmujeta v filozofiji, vsaka išče resnico na svoj način: racijonalist iz samega premišljevanja, empirist iz opazovanja prirode in življenja.